

Jiří Hejda: Hospodářská funkce akciové společnosti. Sbírka přednášek České národohospodářské společnosti. Nákladem této. V Praze 1930. 8°. Str. 149. Cena Kč 20.—. — Kniha vznikla z přednášek, proslovených v České národohospodářské společnosti v Praze. Nelze zde tedy mluvit o nějaké vyčerpávající studii funkce akciové společnosti v moderním hospodářství a současné společnosti, nýbrž jde spíše o žurnalistickou hospodářskou reportáž v několika zajímavých otázkách, které se objevují při novém utváření akciové společnosti. Autor se méně spoléhá na vlastní pozorování a těží více z novinářských článků a běžné literatury, hlavně německé, méně americké a anglické. Kniha není tedy přesně členěna, některé věci se opakují, jsou zde i pojednání, která s akciovou společností příliš blízko nesouvisí (mezinárodní kartely).

Autor si práci někdy příliš ulehčuje (na př. na stránce 58, kde paušálně tvrdí, že právnícká literatura má to a to mínění a spokojuje se odkazem na Passowa), místy jest viděti přílišný spěch v práci a úplné spoléhání se na novinářské články (na př. na str. 63, kde tvrdí, že zákonodárství zakazuje, aby akcionář pro sebe získával proti akc. společnosti určité výhody a odkazuje na článek ve Frankfurter Zeitung, který upozorňuje na taková ustanovení v osnově dánského a švýcarského akc. práva, resp. resoluce něm. právníckého sjezdu; autor si nedal tedy ani práci najít příslušná ustanovení v našem akciovém regulativu). Tak i (na str. 86) dokládá určité svoje tvrzení ustanoveními rakouského zákona o ručení penežních ústavů, ač náš bankéřský zákon z r. 1924 by nám jistě byl bližší; na str. 88 při projednání otázky ochrany společnosti proti jejím funkcionářům mohl uvést zajímavou obdobu ustanoveními našeho zákona o společnosti s r. o. nebo zase o stabilizačních bilancích. — Hodně nepromyšlené jsou věty, jako »... přicházejí americké formy akc. společnosti a náš právník nemůže se vyhnout povinnosti zabývatí se jimi, neboť, i k d y ž o d m í t n e j e - j i c h p l a t n o s t n a n a š e m p r á v n í m ú z e m í, n e m ů ž e z a b r á n i t í, a b y k o n c e r n o v é p o d n i k y ... t ě m i t o f o r m a m i s e n e ř í d i l y« a j. (na př. na str. 68 začátek 1. odstavce). Nepečlivé jest také píše-li místo Lutych Lüttich.

S některými názory by se dalo rozhodně polemizovati. Píše-li autor, že zájem podniku se má hájiti proti zájmu maloakcionářů, zapomíná, že jest často důležitější hájiti podnik proti patronisujícím ústavům nebo politickému zneužití podniku vedoucími — i hospodářskými — řediteli.

Jest škoda, že takový cíl a pro naše poměry jistě nevšedně velkorysý hospodářský žurnalista, jako jest Jiří Hejda, nepostupoval pečlivěji při sepisování knihy. Mohla takto jistě mnoho získati a státi se pro naši chudou literaturu dokumentem o současné akciové společnosti.

Dr. Čakrt.

Prof. Dr. Jos. Pazourek: Úvěr. Deset přednášek. Nákladem Archivu. Praha. 1929. 8°. Str. 103. Cena Kč 15.—. — Pazourkova kniha podává v podstatě překlad názorů panujících nauk o úvěru. V úvodu klade proti sobě dynamickou teorii (Macleod, Hahn) proti statické a prohlašuje sebe za stoupence této. Následuje rozhled, kapitola o úvěru produkčním, o úvěru spotřebním, obchodním, o cenách penězích, úvěru a úroku, úvěrových penězích, ryzích úvěrech, úvěru veřejnoprávním, o mezinárodních finančních kapitálech a platební bilanci, o úvěru a konjunkturách a konečně o postátnění nebo zesocialisování úvěrových ústředí. Autor ovšem nereprodukuje jen běžné teorie, určuje také svůj poměr k nim a projevuje své vlastní názory, hlavně hospodářsko-politické. Zajímavé jest na př., že pokládá úrok za nutný i v socialistickém hospodářském řádu (miněn jest zde asi takový, kde stát jest držitelem výrobních prostředků), neboť jen úrok vyvolává tendenci k racionalisaci

výroby co do rychlosti. Jinde (str. 21) navrhuje jakousi kapitalisaci budoucího minimálního pracovního důchodu — v souvislosti s úvahami o zajištění státem toho minima, které má však být menší než nutná míra životní — k zvýšení sociální úrovně zaměstnance.

Chybou knihy jest její nejasnost, hlavně hodně nesrozumitelný sloh. Čtenář často jen hodně pečlivým sledováním textu pozná, co autor chtěl říci, někdy jest úplně bezradný. Právě-li na př. na str. 6: »Produkce má mez v daných zásobách potřebných produkčních hospodářských statků« není jasno, k čemu v jakém ohledu a komu jsou ty statky potřebné. Užité termíny jsou někdy hodně neobvyklé (»hlavní kmen nabízených kapitálů«, »oběžné produkční hospodářské statky«). O malé pregnantnosti svědčí hojně užití slova »jaksi« (str. 7, 15), hojně užívání slov v uvozovkách (na str. 30 v odstavci jest slovo důchod pětkrát v uvozovkách, kromě toho další tři slova, a to vše v jednom — druhém — odstavci). Nepřesnosti vznikají také tím, že autor směšuje úvahy čistě teoretické s politickými (na př. na str. 14, odst. 2).

Ke knize jest připojen věcný rejstřík.

Dr. Čákrť.

Dr. Jaroslav Kallab: Učebnice trestního řízení platného v Čechách a v zemi Moravskoslezské, hledě k osnově sjednoceného trestního řádu československého z roku 1929. — Brno 1930. Nákladem Čs. A. S. Právník v Brně. 8°. Stran 238 + XLII. Vydáno s podporou ministerstva školství a národní osvěty. Cena Kč 45.—. — Ještě před uzákoněním osnovy sjednoceného trestního řádu čsl. vydává autor knihu, která podává přehledný a ucelený obraz dnes platného trest. práva procesního. Činí tak proto, aby studujícím, kteří jednou budou nuceni s novým řádem pracovat, dána byla do rukou pomůcka k tomu, aby si ujasnili jednak v podstatě neměnnou strukturu trestního procesu, jednak poměr nového práva k právu dnešnímu. Za tím účelem staví autor při výkladu vedle sebe citaci dosavadního trest. řádu a osnovy, jsa si vědom, že tak nejlépe vysvitnou změny, jež osnovou jsou zamýšleny.

Autor dělí knihu na část úvodní, v níž pojednává o pojmu procesu, poměru trest. řádu k jiným oborům právním, o časové a místní působnosti trest. řádu, o vedoucích zásadách a předmětu trest. řízení, a na tři díly. V prvním díle obírá se subjekty trest. řízení, trestními soudy, orgány žaloby a stranou žalovanou. Díl druhý jedná o procesních úkonech, o obecných zásadách a jednotlivých procesních úkonech. V díle třetím podává autor průběh trest. procesu, kde v pěti hlavách jedná o řízení v první stolici, o řízeních odchylných, o řízení opravném řádném i mimořádném a výkonech soudního rozhodnutí. Hlava šestá jedná o nárocích soukromoprávních a o nákladech trestního řízení.

Obsáhlá bibliografie literatury, věcný index a srovnávací tabula paragrafů dosavadního trest. řádu a osnovy tvoří vhodný doplněk knihy.

Celé toto dílo je psáno s nevšední péčí a porozuměním pro účel, který sleduje, i v partiích obtížnějších (na př. opravné prostředky) zůstává stručné, ale jasné a zaslouží si proto vděčného přijetí, zvláště u studujícího právníka, pro něhož v první řadě je psáno. Ale i pro právníka v praxi má význam nemalý a bude jistě pro poučení, jež poskytuje, hojně používána.

Grafická úprava knihy je velmi zdařilá. Dlužno konstatovati, že nakladatelství konečně pochopilo, že lze i při poměrně levné ceně vydávati knihy, jež je nejen svým obsahem, nýbrž i úpravou vhodně reprezentují.

Oma.

Josef Vavrovský: Zločinci z povolání. Praha 1930. Nákladem autorovým. 8°. Stran 477 + VII. Cena brož. Kč 30.—. — Objemná tato kniha s nevšedním obsahem určena je hlavně pro praktickou